

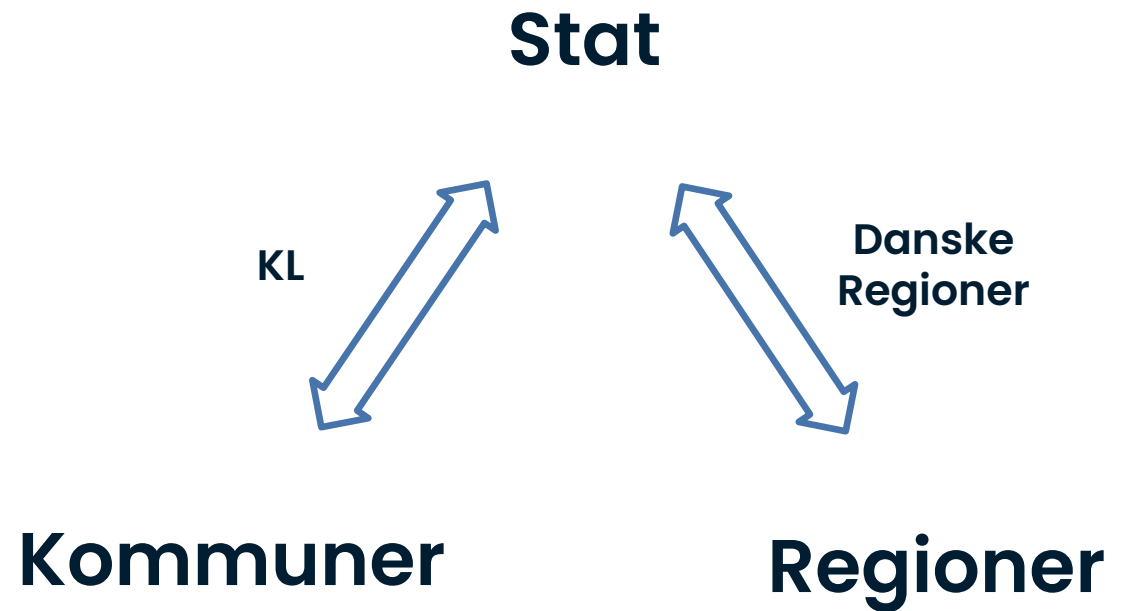
Kommunal- og regionaløkonomi

21. februar 2023

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Styringsrelationen

- Budgetsamarbejde
- Finansiering, herunder udligning
- Organisering og opgavefordeling

Lovgivningsområder og aftaler

Lovgivning

- Lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner

Formålet med det kommunale tilskuds- og udligningssystem er at give kommunerne mere ensartede vilkår for opgaveløsningen

- Lov om regioners finansiering

Loven fastlægger de overordnede rammer for regionernes finansiering mhp. at give regionerne lige muligheder for at drive sundhedsvæsenet og de regionale udviklingsopgaver

- Lov om konkurrencemæssig ligestilling mv.

Ordnningen indebærer, at kommuner og regioner får refunderet deres udgifter til moms mv. af staten, når kommunen og regionen erhverver momsbelagte ydelser, hvorved sådanne køb ligestilles med egen produktion.

Aftaler

- Aftale om justering af tilskudsordningerne til nedsættelse af færgetakster for personbefordring og godstransport på ikke-statslige færgeruter til og fra visse øer (2018).
- Aftale om neutralisering af virkninger af nyt ejendomsvurderingssystem og boligskatteforlig i udligningen (2018).
- Aftale om reform af det kommunale tilskuds- og udligningssystem (2020).

Kommunernes finansiering

Udgiftsrammer og finansiering for kommuner fastlægges i de årlige økonomiaftaler:

- Kommunerne finansieres primært gennem kommunale skatteindtægter for samlet set 318,3 mia. kr. i 2023.
- Bloktilskud fra staten på samlet 75,0 mia. kr. supplerer skatteindtægterne.
- Hertil kommer den kommunale udligning samt en række mindre tilskud, som ø-tilskud og andre særtilskud.

Den kommunale udligning

Formål:

- Kommunernes indtægtsmuligheder fra skat er forskellige bl.a. på grund af forskelle i befolkningens indkomster.
- Kommunernes udgiftsbehov er også forskellige som følge af forskelle i befolkningens alderssammensætning og socioøkonomiske forhold.
- Disse forskelle udlignes gennem det generelle udligningssystem for at give kommunerne mere ensartede vilkår for opgavevaretagelsen.

Omfordeling:

- De generelle udligningsordninger omfordeler 22,1 mia. kr. mellem kommunerne i 2023.
- Udover den generelle udligning findes en række mindre udligningsordninger og særlige tilskud.
- Den nuværende udligningsordning er aftalt med udligningsreformen, maj 2020, mellem den daværende regering (Socialdemokratiet) og Venstre, Radikale Venstre, SF og Alternativet.

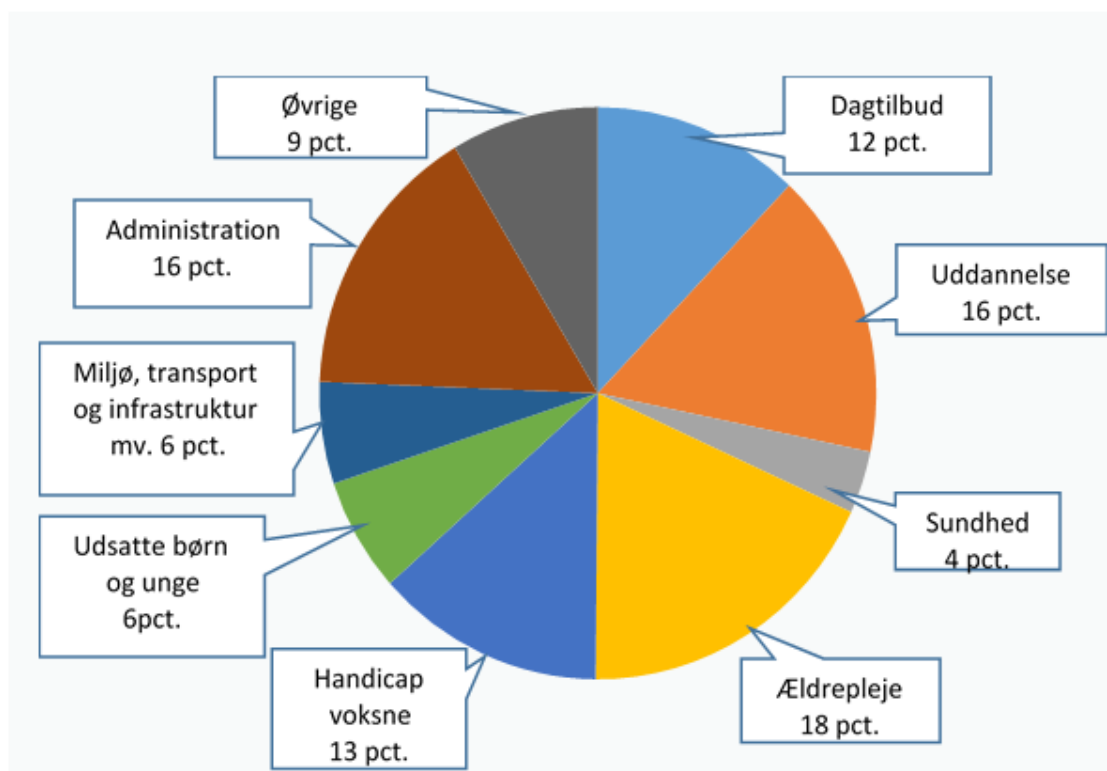
Regionernes finansiering

Udgiftsrammer og finansiering for regionerne fastlægges i de årlige økonomiaftaler:

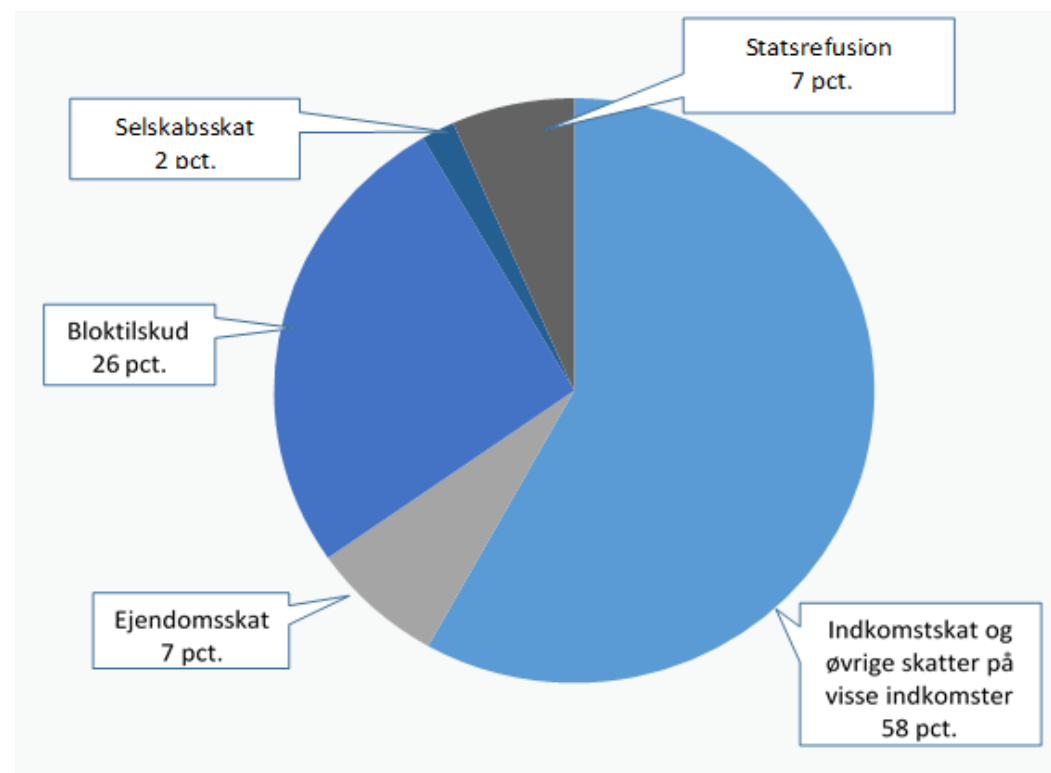
- Primære finansiering er statstilskud på 110,2 mia. kr. til sundhedsopgaver og 2,2 mia. kr. til udviklingsopgaver i 2023.
- Statstilskuddet fordeles på begge områder efter et beregnet udgiftsbehov, så der tages hensyn til forskelle i demografi samt socioøkonomiske og strukturelle forhold mellem regionerne.

Kommunernes serviceudgifter og indtægter

Fordeling af serviceudgifter 2021

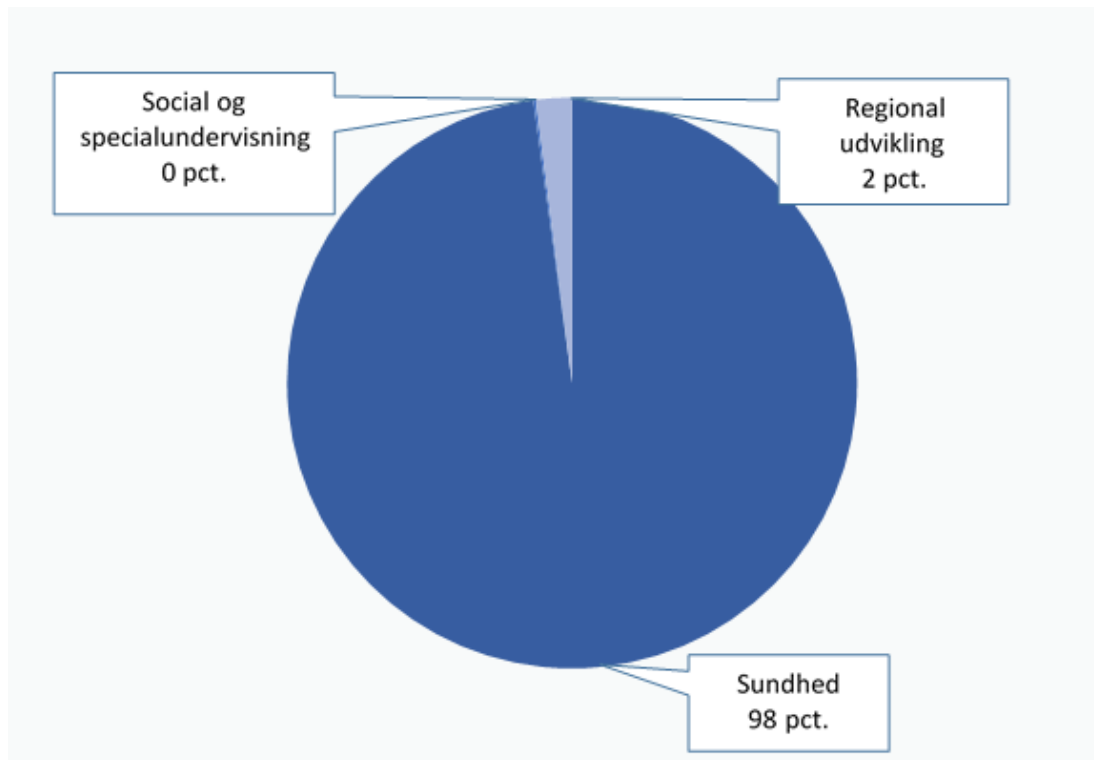
Fordeling af indtægter 2021

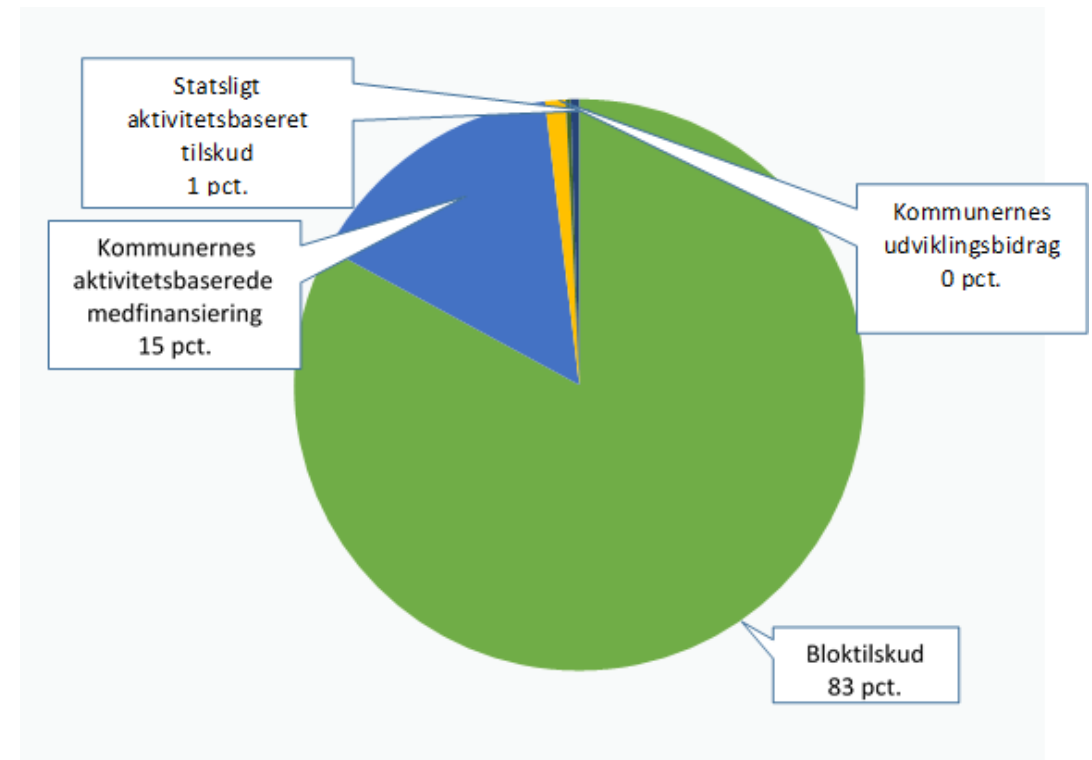
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Regionernes udgifter og indtægter

Fordeling af udgifter 2021

Fordeling af indtægter 2021

Sanktionsregler

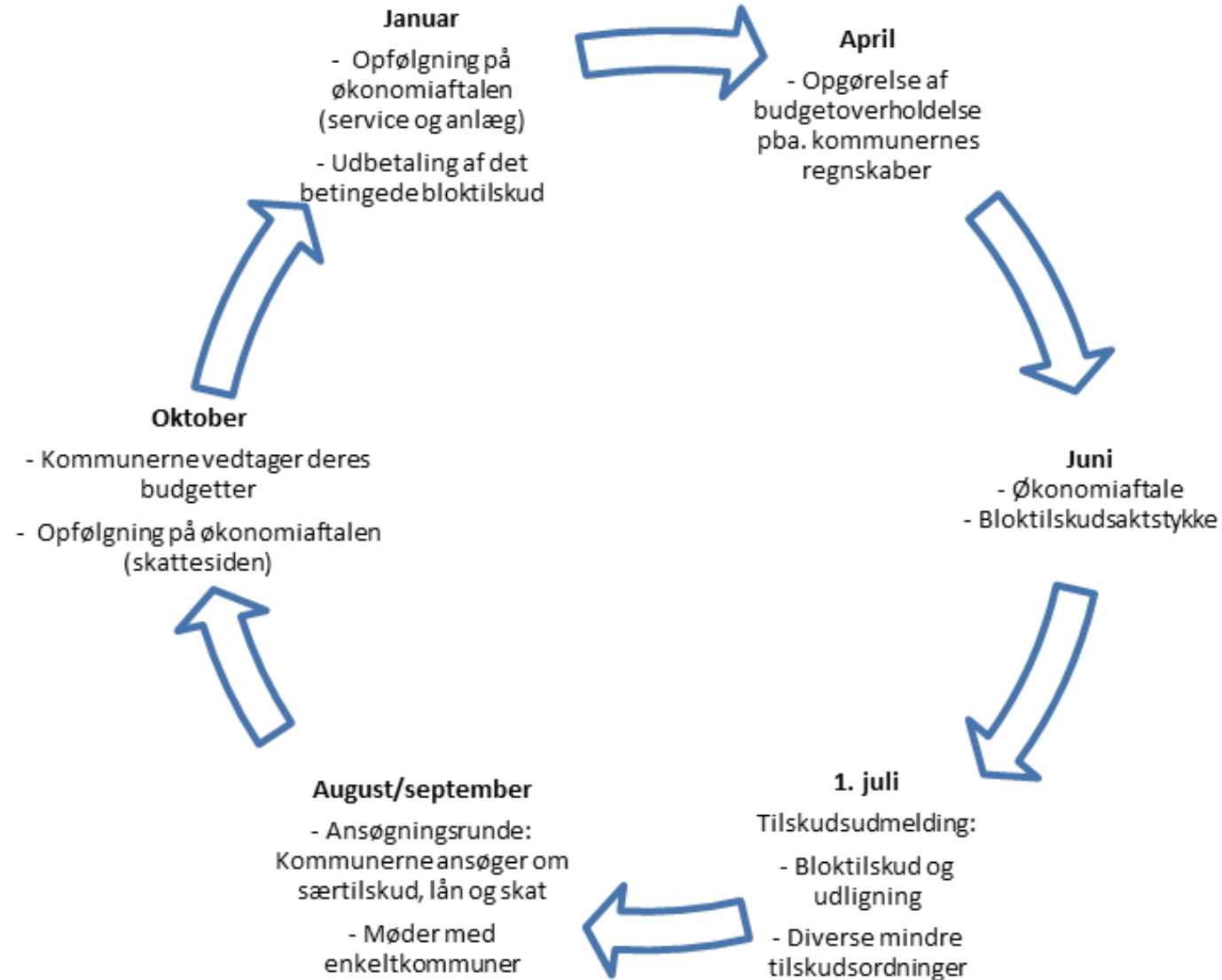
Opfølgning på de aftalte udgiftsrammer:

- Sanktionsregler understøtter kommuner og regioners overholdelse af de aftalte udgiftsrammer til service hhv. drift samt til anlæg.
- En del af bloktilskuddet på 4 mia. kr. for kommunerne og 1½ mia. kr. for regionerne kan efter reglerne betinges af, at budgetterne overholder det aftalte.
- Overskrider regnskaberne for kommunernes serviceudgifter hhv. regionernes driftsudgifter budgetterne, udløses en modregning i bloktilskuddet, hvor en del er individuel og en del kollektiv.

Opfølgning på aftalte rammer for kommunal skatteudskrivning:

- Sanktionsreglerne understøtter, at kommunernes skatteudskrivning samlet holdes i ro.
- En samlet kommunal skattestigning udløser en modregning i bloktilskuddet som en kombination af en kollektiv og en individuel sanktion.
- Reglerne giver dog bl.a. mulighed for fordeling af rammer til en skattestigning uden risiko for individuel sanktion.

Årshjul

Infrastruktur

- Budget- og regnskabssystemer
- Kommunale velfærdsdata
 - Kommunale nøgletal
 - Indikator for konkurrence-udsættelse
 - Landsdækkende brugertilfredshedsundersøgelser (BTU)
- Indenrigs- og Sundhedsministeriets Benchmarkingenhed

